

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

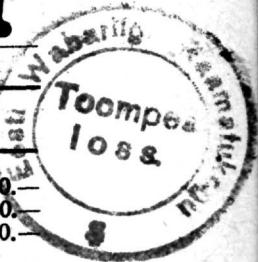
Nr. 43 (151).

8. novembril 1924 a.

IV. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 800.—
 pooleaastas . . . . . 400.—
 weerandaastas . . . . . 200.—
 Üksik nummer maksab Mk. 20.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.
 Toimetuse ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.
 Awatud kell ¼ 9 — ½ 3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:
 ¼ lehek. Mk. 3000.—   ¼ lehek. Mk. 800.—
 ½ "   "   1500.—   ½ "   "   400.—
 ¾ "   "   1000.—   ¾ "   "   200.—
 1/8 lehek. Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.
 Adressi muutmise 10 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksew arwe Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) Prof. Berendts, Õiglusetus finans-alal, sundiwus ja karistus finans-õiguses. 2) A. Liit, Kuritegude jälgimine. 3) M. Morrison, Tallinna linna politsei Wene ajal. 4) Politseiniku kohtupäew prowintsilinnas. 5) Dr. H. Schneickert, Alibiõendus. 6) Ametlik osa. 7) Väljamaalt. 8) Küsimused ja kostmised. 9) Kuulutused.

Õiglusetus finans-alal, sundiwus ja karistus finans-õiguses.

Prof. Berendts.
(2. järg.)

Üks prantsuse kirjanik tähendas, et kodanikud peawad äratundmisele jõudma, et meie kõik osanikud oleme ühes üldises asjas. Kui keegi meist ei täida oma kohust wastawalt oma maksuwõimele, siis kõik mis jääb täitmata ühe poolt, peab teiste poolt täidetud saama. Absoluutse monarkia aegil wabandasiid „defraudandid“ seega, et nad on õiguseta olewused, orjad, ja et loomulikult püüawad orja ikke kaswamist ära hoida. Konstitutsioonilistes monarkiates ehk aristokraatistes wabariikides juhiti tähelepanu selle peale, et walitsewad klassid sugugi ei hoolitse rahwa huwides, waid oma klassi kasude eest, ning selle tõttu ei tahetagi heameelega koormat wõõrais huwides kanda.

Parlamentlise korruga riikides on fiskuse nõudmiste wastu walitsew wõõrastaw ning eitaw seisukoht endale waban-

dawaid põhjusi leidnud selles, et walitus on ju parteiline! Mis tarwis heatahtlikult oma maksukohustusi kanda, kui see heatahtlikkus wastasrinna erakonna seisukohtade kindlustamiseks wõib kasutatud saada. Maksusid wõetakse ju partei huwides ning kulutatakse samuti partei eesmärkide teostamiseks.

Kui meie rääkisime „õiglusetusest“, siis mõtlesime selle all üksikute isikute tegevust, ning ei rääkinud teisest „õiglusetusest“, mis awaldub üksikute klasside wõitluses maksustamise wiiside ning wormide waliku puhul. Kogemused tõendawad, et iga walitsew klass püüab luua ning kindlustada sarnast maksude süsteemi, mille juures koormatise raskus lasuks nõrgemate (poliitiliselt ning majandusliliselt) klasside õlgadel. Nii püüti põllupidajate klassi üleoleku aegil hoida maapi-

damist koormamise eest ning maksustada kaubanduslisi ja tööstuslisi klasse ja eriti tööraha massi. Kui võim läks keskklassile üle, siis näeme püüdi keskklassil võimalikult maksude koormast wabastada, ning raskuse tsentrumi kaudsele maksustamisele nihutada. Sest silmapilgust, kui tööliste klass suuremat mõju omandas, näeme üleminekut progressiivsete tulu-, warandus- ja pärandusmaksudele, ühes sellega peetakse wõitlust kaudsete maksude vastu, sest Lassali aegist asuwad proletariaadi huwide kaitsjad seisukohal, et kaudsed maksud halastawad rohkem rikkama klassi peale, kuna vähem jõukamaid klasse koormawad.

Weel nimetame siin ühe „õiglusetuse“ wormi. Kõigil on teada, mis on n. n. maksude „ülewiimine“. Majanduslistes wõtetes, ning wõitluses turu hindadega püüab igaüks maksusid üle wiia isikute peale, kes majandusliselt temast äraripuwad ja nõrgemad, arwates maksu müüdawate kaupade ja sellega seotud teenete hulka. Keegi ei sea küsimust selle kohta, kuidas sarnane „ülewiimine“ mõjub nõrgemate elu peale. Ning riik on siin wõimetu. Tema ehk lepib ülewiimisega, lootes isegi tema peale. (Kaudne koormatis) ehk otsib asjata maksustamise worme, mis ülewiimist takistaks. Moraali seisukohast on see ebaõiglane nähtus, kuid õigus ei loe seda mitte „õiglusetuseks“, waid ainult seltskondlise korra loomulikuks tagajärjeks.

Kui nüüd praeguse aja riik oma finanspoliitikas püüab maksustamise alal teostada õiglase jaotuse põhimõtteid, siis ei suuda tema tegelikult eesmärgile jõuda, sest et ta warjatud wõi otsekoheste wastuseisuga kokku pörkab, ei leia kodanikes liitlasi, waid waenlasi, ning mitteleides toetust seltskonna arwamise poolt, peab leppima sellega, et teod, mis karmima mõõdupuuga mõõtes lihtsalt kuritegudeks oleks loetud, — loetakse nüüd tühisteks seaduse rikkumisteks. Selle tõttu ongi tema sunnitud tarwitusele wõtma sunniabinõusid selleks, et wõimalust mööda oma täidesaatwaid orgaane jõustada wõitluses selle harjunud kombega ning pealiskaudse maksu moraaliga ning ühtlasi karistuste määramisel arwestama seltskondlise arwamisega maksu kohuste täitmise kohta.

Wabatahtliste annetuste peale riigi ning omawalitsuste kulude katmisel ei wõi

riik ega ühiskond harilikult loota. See leiab teostamist ainult erakordsetel isamaalise tunde tõusu silmapilkudel. Riigi (ning ka omawalitsuste) majapidamisel on paratamata sunnita w a m a j a p i d a m i s e iseloom. Et aga kodanikud, nagu juba tähendatud, pole riigi kassa kulude katmise suhtes tarwilisele arusaamisele jõudnud, siis tulewad sunniabinõud tarwitusele wõtta. Siin on finans-õigusel sarnadus politsei-õigusega, kus wõim samuti kindel ei wõi olla, et ühiskonna liikmed täie arusaamisega ning wabatahtlikult alistuwad neile isikliku wabaduse kitsendustele, missugused on tingitud ühiselamise nõuetest.

Nende hulgaliste keeruliste ning raskelt ülewaadetawate faktide puhul, millistest majanduselu koosneb, väheneb finanswõimul wõimalus omal jõul neid akte ning fakte teada ja määrata, mis kodanikkude õiget maksuwõimet kindlaks teha lubaks ning seega warjamisi ning maksukohustusest kõrwalhoidmisi eemaldada, waid riik on sunnitud kodanikkude kaasabi kasutama, ning seda kaasabi neilt sunniteel nõudma. Ja nüüd tekib keeruline küsimus: missugused sunniabinõud on otstarbekohased, wõimalikud ning lubatud, missugused mitte?

Neist metsikuist sunniabinõudest, mida käsitati endistel despotismi ning „politsei riigi“ aegil (ihunuhtlus, sõjawäe karistus-salgad jne.) on praeguse aja riigid loobunud, sest ketserlised wõtted tekitawad kodanikkudes wiha ning wastuhakkamist. Need on wiinud ja wiivad isegi rewolutsioonideni. Õigusliste riikide põhiseadus kindlustab (muidugi teatud kitsendustega) kodaniku isiku, kodu ning eraomanduse puutumatus. Wõimude „healksawamisele“ on piirid tõmmatud. Järjeliikult on finans-politseiliste abinõude arsenaal palju waesem, kui enne. Üks sunniabinõu on järkjärgult käsitusest kõrwale jäetud: wanne. Ainult mõnedes riikides (Ameerika, Inglismaa) on abinõu weel tarwitusel. Waremalt tarwitati seda laialdaselt ning usuti selle jõusse. Näit. oli Hansa linnades (weel XIX aastasaja esimesel poolel) komme, et tulu ehk waranduse maksu maksjad wiisid maksusid kinnistes ümbrikkudes, ilma fiskaalorganide poolt kontroleerimata, neid kasti pannes, kusjuures wandega töotasid, et nad ausalt oma kohust täitnud on. Ning teada on, et üldiselt tõendused wastasid tõele. Kuid meie ajal ustakse vähem wande tõsidus-

se, ning Ameerikas räägitakse isegi „tolli wandest“, mõeldes selle all w a l e w a n n e t, sest ügatiks teab, et tolli deklaratsiooni tõsidust wandega kinnitades, wale-tawad deklarandid jultunult. Inglismaal (ning mõnes Saksa riigis) lepitakse selle-ga, et deklaratsiooni andjalt küsitakse te-ma sissetuleku ehk waranduse suurust küsides: on tema walmis seda wandega kinnitama? See on fiskusorganidele abiks, kuid mitte täiel määral, waatama-ta, et walewande eest seadus karmilt kar-ristab. Nii teoreetikud kui ka praktikud asuwad praegu kaunis eitawal seisukohal selle tõe leidmise abinõu suhtes: öeldak-se, ei maksa kiusatusse wia, ei maksa wannet liig sagedasti tarwitada, sest see muudab wande andmise lihtsaks wor-maalsuseks ning nürib südametunnistust. Ka meie Eesti tulumaksu seadus ei tunne wannet, mis maksja andmeid kinnitaks. Järjekult tuleb teisi sunniabinõusid kasutada. Finans-politsei ongi teised abi-nõud wälja mõtelnud: 1) halbade tagajär-gedega ähwardus, 2) kontroll fiskusor-gaanide poolt, 3) kontroll seltskonna ning teiste maksjate poolt, s. o. awalikkuse põ-

himõtte teostamine maksustamise alal ja lõpuks 4) n. n. inventarisatsioon. Ja siis ripub mittekorralikkude maksjate peade kohal Damoklese mõök — karistus de-fraudatsiooni eest.

Mõnede enam ehk vähem raskemate tagajärgedega ähwardamine mõne sea-duse nõudmise täitmata jätmise puhul tekitab hirmu ja sellesamaga sunnib ette-waatlikumalt ning ausamalt asja peale waatama. Wõib ähwardada rahalise trah-wi peale panemisega ehk nii, et kohuste mittetäitmine tööb enesega wäga halwad, isegi rasked, wõib olla mittematerjaalsed tagajärjed enesega ühes. Rahaline trahw on kõige meeldiwam sunniabinõu. Tema nagu wastaks kõige enam finans-alalise õiglusetusele. Tema ei too riigile kahju, järjekult — süüalune ei pea üksi saanud kahju katma, waid weel oma tas-kule kahju tegema. Kuid siin soowitakse ettewaatus. Karistuse suurus peab indiwiduaalsete tingimustega kokku wiida-ma, sellepärast tuleks järewalwe wõimu-dele teatud wabadus trahwi määramises jätta. Ei ole ju alati kuri tahtmine seaduse mittetäitmise põhjuseks. (Järgneb).

Kuritegude jälgimine.

A. Liit.
(34. järg.)

A. Daktiloskoobiliste kaartide kogumine.

Et koguda wõrdlusmaterjaali tulewiku jaoks, selleks wõetakse kuritegijalt, kellega jälgimiswõimudel tegemist, näpu-jäljed sellekohastele kaartidele.

Keda nimelt daktiloskopeerima peab, see pole weel mitte täpselt kindlaks mää-ratud ja peab tunnistama, et seda küsi-must täpselt piiritleda oleks wõrdlemisi raske. Politseid huwitawad teadagi ainult seesuguste kuritegijate näpujäljed, kellega ka weel edaspidi kokku puutuda tuleb, kuid kes ütleb ette, milline kuritegija jääb püsima kuritegelisele teele ja milline pöö-rab tagasi ausale elule?.. Kanawargast wõib wälja kaswada elukutseline wargapoiis ja rööwlist — korralik inimene, nagu seda tegelik elu näitab.

Meil on seni käidud põhimõtte järele, et daktiloskopeerida tulewad kõik isikud, keda wastutusele wõetakse raskemates kuritegudes, wäiksemates süütegudes wastutusele wõetutest aga ainult need,

kelle kaswatus, iseloomu omadu-sed ja elutingimised oletada lasewad, et politseil nendega ka weel edaspidi wõib tulla kokkupuutumisi; peale selle weel ilma kindla elukohata isikud.

Näpujälgede wõtmise toiming on teises peatükis juba üldjoontes kirjeldatud. Ta on lihtne ja arusaadaw, kuid selleks, et walmistada igas suhtes kõlbulikke näpujälgi, on peale selle weel mõndagi tähele panna. Toon siinkohal waremalt juba mainitud Dr. Heindli teose järele tar-wilikumad näpunäited.

Materjaal.

Paber. Hädakorral kõl bab näpujäl-gede wõtmiseks iga heledawärwiline pa-ber, wälja arwatud muidugi kuiwatuspa-ber. Kuid krim.-politseis tarwitatawate näpujälgede kaartide paberi walikul pee-tagu silmas, et walitaw paber oleks wõi-malikult walge, wõimalikult sile,

filma läiketa, küllalt wastupidaw, hartsi-liimiga walmistatud.

Wärwaine. Parim värwaine on trükimust. Trükimust walmistatakse teatawasti õlist ja tahmast. Tahma odawama trükimusta jaoks saadakse kiwisöetõrwa õli põletamisel, kallimad sordid walmistatakse aga lambi tahmast. Õlidest tarwitatakse odawamate sortide juures hartsi-, tõrwa- ja parafiinõli, kallimate sortide jaoks — linaõli. Näpujälgede wõtmiseks kõlbulik on trükimust, mis walmistatud lambi tahmast linaõliga.

Wärwplaat. Wärwplaat, s. o. pind, mille peale sõrmed wajutatakse, et nahajooni mustaks wärwida, peab olema wõimalikult sile. Ainult laitmatult sileda pinna peale on wõimalik täiesti ühetasast ja õhukest wärwikorda õõruda. Teisest küljest jälle peab wärwplaat olema walmistatud seesugusest materiaalist, mis trükimusta küll enda külge wõtab, kuid selle juures wärwi enda sisse ei ime.

Seesugustena kõlbawad klaas-, portselaan- ja metallplaadid. Esimesed purunewad aga väga kergesti kildudeks ja seetõttu siis juba parem metallplaate tarwitada. Wiimastest on kõige paremad poleeritud tsinkplaadid, mis kõige wastupidawamad õhu ja trükimustas tekkiwate hahete mõjule.

Wärwplaati peab piinlikult puhta hoidma. Sel otstarbel tuleks ta peale tarwitamist igakord kinni katta, et õhus hõljuw tolmu, mida plaadi kleepuw pind väga ohtralt kinni püüab, ligi ei peaseks. Tingimata soowitaw on plaati igapäew enne tööle asumist eelmise päewa trükimusta restidest puhastada, kus aga daktiioskopeerimised üle mitme päewa ette tulewad, — seal igakord enne jälgede wõtmist. Puhastamiseks (pesemiseks) kõlbawad petrooleum, terpentiin, bensiin, eeter, piiritus. Odawuse tõttu soowitan tarwitada esimest ehk teist.

Rull. Harilikult tarwitatakse trükimusta õõrumiseks wärwplaadi peale kummist rullikest, kuid Dr. Heindl peab paremaks shelatiini, glütseriini ja wäikse osa suhkru segust walmistatud rulle, nagu neid tarwitatakse trükikodades. Ka rulli pind peab olema tingimata terwe ja sile. Samuti tuleb rulli hoida tolmu eest ja korralikult petrooleumiga wõi terpentiiniga puhastada.

Paras suurus: 5—10 sm. laius, 3—4 sm. läbimõõt.

Plaadike wärwi õõrumiseks.

Kui trükimust otsekohe wärwplaadi peale tippida ja seal laiali õõruda, siis jääb neisse kohtesse, kuhu wärwi tšipti, wärwikord harilikult paksemaks kui mujal, waatamata kõige waewanagemise peale.

Seepärast on tarwis trükimust esiteks teise plaadikese peal laiali õõruda ja siis, rulli kordamööda ühel kui teisel plaadil õõrudes, wärw esimesele plaadile üle kanda. Õõrumise plaati ei tarwitse olla poleeritud pinnaga, selleks kõlbab lihtne siledapinnaline tsinkplekk. Muidugi peab ka wiimast hoidma tolmu eest ning teda aegajal puhastama.

Parim jälgede wõtmise meetod.

Umbes ühe meetri kõrguse laua külge kruuwitakse kinni wärwplaat ja wärwi õõrumise lauake, aga nii, et wärwplaadi pikem külge laua serwaga ühte joone jääb. Wärwplaadi kõrwale asetatakse puhas näpujälgede kaart, parema käe jälgede lahtritega ülespoole. Kaardi alla on soowitaw panna paar lehte kuiwatuspaberit.

Nüüd tuleb wärwplaadi katmine trükimustaga. Õõrumisplaadi peale pannakse pilpaga wäikene ernetera suurune tükike trükimusta ja kraabitakse wäikese puust labidakese abil üle plaadi laiali. Siis wõetakse rull ja õõrutakse sellega, risti ja pikuti tükates, wärw ühetasase kihina üle plaadi. Alles siis, kui wärw nii õõrumisplaadil kui ka rullil igalpool ühetasasena näib, wõib teda wärwplaadile kanda.

Papillaarjoonte kõrgus kõigub 0,1 ja 0,4 mm. wahel. Naha waokesed on seega mõnikord ainult 0,1 mm. sügawad. Kuna nüüd trükimust milgil tingimisel ei tohi sattuda waokestesse, waid peab ainult puudutama waokeste harju, siis peab trükimusta kord wärwplaadil olema väga õhuke.

Et selgusele jõuda, kas wärwplaadile kantud just paras wärwikord, tuleb teha ühe sõrmega proow walge paberitükikese peale. Äratõmme ei tohi olla liiga kahwatu ega ka liiga raswane. Wiimasel juhtumisel, s. o. kui äratõmme liiga raswane, paneme ühe sileda paberi lehe ja nimelt niisuguse, mis enda küljest kiudusid ei anna, wärwplaadi peale, tükame mõned korrad rulliga üle ja eemaldame siis paberi, mis üleliigse wärwi endaga ühes wiib. Pärast seda õõrume wärwi korra plaadil jälle ühetasaseks.

On aga wärwikord plaadil liiga õhuke, siis waja õõrumisplaadilt weel lisa wõtta. Ka wõib sarnasel juhtumisel

sõrme kaks korda järgimööda wärwplaadil weeretada, muidugi igakord isekohal. Laste ja õrna käenahaga naisterahwaste daktiloskopeerimisel on wiimane wõte isegi soovitatavam.

Daktiloskopeeritawa sõrmed tulewad enne jälgede wõtmist sooja wee ja seebiga hästi puhtaks pesta ja rätikuga täiesti kuiwaks õruda, et mustust joonekeste wahelt kõrwaldada.

Jälgede wõtmine sünnib järgmiselt:

Jälgede wõtja asub laua otsa, nii et wärwplaat tema juurest arwates parempoolsele laua äärele jääb ja registreeritaw asub laua ette.

Nüüd wõtab jäljestaja registreeritawa isiku sõrme (alustades parema käe ja põidlast ja lõpetades pahema käe wäikse sõrmega) ning weeretab sõrme wiimase jatku parempoolsest küüne äärest kuni pahempoolse ääreni aeglaselt, kuid peatamatult ja w ä g a w ä h e s u r u d e s, esiteks wärwplaadil ja kohe selle järele, samal kombel, kaardi wastawal lahtril.

Et saada täiesti laitusetut äratõmmet, on peale selle weel tarwis tähele panna:

Registreeritaw peab oma käe täitsa l õ d w a l t hoidma;

sõrm ei tohi weeretamise ajal libiseda; kaardil ei tohi sõrme peale esimest weeretamist enam tagurpidi weeretada;

weeretada kogu esimest sõrme jatku, mitte ainult sõrme otsa.

B. Isiku kindlakstegemine kogutud kaartide waral.

Nagu juba eelpool tähendasime, seisab daktiloskoobiline identifitseerimine selles, et kahtlase isiku näpujäljed wõrreldakse kogus olewate näpujälgede kaartidega. Suuremas mastaabis on see muidugi ainult sel tingimisel teostataw, kui kogus olewad näpujälgede kaardid mingisuguse kindla korra järele sorteerituna alal hoitakse, teiste sõnadega — kui kaartide kogu korraldatakse mõnesuguse alguses kindlaksmääratud klassifikatsiooni alusel. On kaardid sedawiisi korraldatud, siis ei tarwitse identifitseerimist toimetaw ametnik kahtlusaluselt äsja wõetud näpujälgi wõrrelda kõikide kogus leiduwate kaartidega, waid ta teab juba kaunis täpselt, kus kohal kaartide kogus peaks seisma samane kaart.

Näpujälgede kogude korraldamise süsteeme on siiaajani kahekümne ümber wälja mõeldud, kuid ainult mõned neist on püsinud eluwõimulistena. Wiimastest on

meil tarwitusele wõetud Galton — Henry — Roscheri segasüsteem, milline wõimaldab saawutada suurimat täpsust ka kõige arwurikkamate kogude korraldamisel. Tähendatud süsteemiga tutwuneme lähemalt.

Kõige pealt peab tähendama, et näpujälgede klassifitseerimise aluseks on igal pool wõetud korduwad iseloomustawad märgid, mis papillaarjoonestiku piltes ette tulewad. Mainitud iseloomustawate märkide tundmisest ja õigest arwestamisest oleneb nüüd muidugi ära kaartide tegeliku registreerimise täpsus. Need oleks:

1. Delta ja wälimine terminus.

Sõrmede kahe tagumise liikme sise-poolisel pinnal jooksewad papillaarjooned alati põigiti üle sõrme. Wiimase liikme pinnal muutub aga harilikult pilt. Siin jooksewad tihti üksnes mõned jooned üle sõrme, pahemalt paremale poole, siis tulewad aga jooned, mis silmusekujulist tiiru tehes samasse sõrme ääre tagasi pööravad, kust algasidki. Selle läbi saab joonte parallelism rikutud ja tekib paratamatult tilluke kolmenurgakujuline joonistus, mis asub pahemal wõi paremal sõrme äärel. Sama kolmnurga kujutust näpujäljel hüütakse delta k s. Delta võib tekkida ühe joone hargnemisest, nagu seda näeme joon. nr. 15, ehk jälle kahe seni kõrwuti jooksnud joone järskusest lahkujooksust — joon. nr. 16.

Joon. 15.

Joon. 16.

Kui delta ülemine ja alumine haru (külgjooned) sündisid joone hargnemisest, siis moodustab hargnemispunkt „wälimise terminuse“, mis joon. nr. 15 x-ga märgitud. Kui esimesest seesugusest punktist tagapool weel mõni samasugune hargnemispunkt ilmsiks peaks tulema, siis wõetakse wälimise terminusena ikka see punkt, mis seisab lähemal joonestiku tsentrumile.

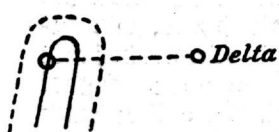
Kui delta külgjooned tekkisid kahe kõr-

wuti jookswa joone lahkujooksust, siis nimetatakse wälimiseks terminuseks punkti, mis joonte lahkujooksu kohal wastas kõige lähemal seisab. Seesugusena võib tulla arwesse üksik papillaarpunkt, wastaw punkt lahkujooksu koha eest möödajookswal pikemal või lühemal papillaarjoonel, isegi silmusekujulise mustri wälimisel silmusjoonel või keerdmustri wälimisel keerdjoonel asuw punkt, mis aga lahkujooksmise kohale kõige lähem, joon. nr. 16 y-ga märgitud.

2. Tsentrum ja sisemine terminus.

Mustri (papillaarjoonestiku pildi) tsentrumi määravad Galton — Henry järgmiselt kindlaks:

Silmuskujulise mustri tsentrumi wõiwad moodustada kas mustris leiduw kõi-

Joon. 17.

Joon. 18.

Joon. 19.

ge seespoolsem silmus, joon nr. 17, ehk jälle kõige seespoolsema terwe silmuse sees asuwad sidumata jooned, n. n. wardad, joon. nr. 18 ja 19. On mustri tsent-

rumiks kõige seespoolsem silmus, siis asub sisemine terminus tähendatud silmuse sellel harul, mis deltast kaugemal seisab ja nimelt selles punktis, kust algab silmuse pära keerd, rõngaga märgitud punktid joon. nr. 17—19. On mustri tsentrumiks üks warras, siis on warda ülemine tipp sisemine terminus, on aga tsentrumiks mitu warrast, siis on nende liigarwu puhul sisemiseks terminuseks keskmise warda ülemine tipp, kuna paarisarwu puhul ühendame mõttes mõlemi sisemise warda ülemised otsad silmusepära taolise kõwerikuga ja määrame sisemise terminuse samal wiisil, nagu sisemise silmuse puhul.

Keerdmustri tsentrumi ja ühes sellega ka sisemise terminuse moodustawad sisemise rõnga keskpunkt või spiraali sisemine ots. Keerdmustri registreerimisel ei tule aga sisemine terminus üldse tähelepanu alla, samuti ka mitte deltawabade loogakujuliste mustrite juures. Wiimaste tsentrumi ei saa sellekohaste toetuspunktide puudumise tõttu üldse kindlaks määrata.

Sellewastu etendawad aga sisemine ja wälimine terminus silmusmustrite registreerimise juures ülitähtsat osa, nagu seda pärastpoole tähele panna wõime.

(Järgneb.)

Tallinna linna politsei Wene ajal.

M. Morrison.

(2. järg.)

Katariina II aegne politseikorraldus on selle poolest tähelepanu wäärt, et siin peale muu ka õige rohkesti puhtõpetlist materjaali leidub. Olgu toodud mõned §§, mis seda korraldust omajagu illustreerivad:

§ 41 — I. Ära tee ligimesele seda, mida sa ise endale ei soowi.

II. Tee ligimesele niipalju head, kui sa iganes suudad.

III. Aidake üksteist headuses. Juhata pimedaid, jooda jänunejaid, anna öömaja koduta inimestele.

IV. Anna kätt langejale, päästa seda, kes uppumas.

XIV. Kaitse süütuid ja kannatajaid.

VX. Hoia altkäema'ksu wõtmise eest; see teeb inimese pimedaks.

Tallinna tänawad olid kaunis kitsad,

nagu neid weel tänini näeme. Gaasi ja elektri aset täitsid raswaküünlad laternates, mis rippusid põigiti üle tänawate tõmmatud nõöridel. Et need kaunis madalal rippusid, siis olid uulitsapoisid neid ööwahtide kiusteks kärmed ära kustutama. Wiimased kirusid ja wandusid, kuid seadsid laternad jälle korda. Kella 10. aegus pistsid ööwahid sõrmed suhu, wilistasid 10 korda ning laulsid tasa oma öölaulu*).

Woorimeeste seisukohad olid Wiru ja Harju wärawate kohal ning nende arw üle paarikümne ei ulatunud. Pühapäewaseks rahwa lõbukohaks oli turu plats nüüdse Wene turu kohal. Praeguse tütarlaste gümnaasiumi kohal seisid pudu-

*) Waata „Meine Vaterstadt Reval vor 50 Jahren.“ G. Sprengfeldt.

kauba ja maiustuste pudkad reas. Pisut maad Rannawärawa poole seisis suur post, selle otsas plekist mehe kaju witsa kimbuga. See oli tuntud kaak, mille külge kuritegijad karistust kandma kinni seoti.

Toomelossi eelne plats oli wanast ajast saadik kohaks, kus kroonupühadel ja pidupäewadel paraadi peeti. Muu seas on umbes saja aasta eest komendant Bergil paraadide wastuwõtmise ajal alati tema suurte sarwedega sokk kõrwal seismud. Linnasoldadid olid muudugi kohustatud paraadist osa wõtma. Peale paraadi jäi muusika paariks tunniks mängima ning seega oli lossiesine rahwa kogumise kohaks saanud.

Nõndanimetatud paremat ehk „saksa-laata“ peeti praeguse Niguliste kiriku pärnade all. Selleks ajaks olid välispolitsei ja sandarmid (ratsa) kohale käsutatud, kes pidid teed liikumisele wabaks hoidma.

Politsei soldadid nimetati rahwasuus „raeworstideks“. Nimetus tulnud sellest, et neile linn palka maksis, kuid nende loagemine wabal ajal linna raekoja all oewates ruumides olnud üldiselt tuntud.

Juba algusest peale pidid jaoskonnaülemaad igaks hommikuks politseiwalitsusele teatama, mis nende piirkonnas öö-päewa jooksul ette tulnud ning seks otstarbeks isiklikult politseiwalitsusse ilmuma.

Politseimeister sõitis ise iga päew mööda linna ringi ning oma walge mütsiga wõis teda kaugel ära tunda ja oli hülgustele ja kelmidele hirmutiseks.

Paljude aastate jooksul peeti Karjawärawas septembrikuus laata. See oli enamasti karjade ja karjasaaduste müügi- ja ostukoht ja siia kogusid talupojad maalt ligidalt ja kaugel kokku. Mitmete reisi-jate kirjeldused kujutawad neid kui allasurunud ja maharõhutud rahwast. Ka sellele rahwa kokkukogumise kohale tuli politseil korrapidamiseks kohal olla ja tegutseda.

Maa aadel elas eraldatud elu ja pidas ennast kõrgemaks seisuseks. Wahest pühitsesid kubernerid Toompea lossis hiilgawaid pidusid, kuhu peale aadeli ka teisi kutsuti, kuid ka siin ei astunud kunagi aadel endast alamal oewatega sõbralikesse läbikäimisse, mõlemi wahele jäi alati kindel wahe.

Aeg ajalt peeti maapäewi, kuhu aadel in corpore ilmuma pidi. Nende awamine sündis pidulikult ja neid kuulutati wälja

wäga suurewiisiliselt. Seda toimetas Harjumaa mannihteri sekretäär ratsahobuse selgas, kus juures üks teener tema hobust suukõrwalt kinni hoidis. Sekretääri ees ratsutasid sandarmid, nende järele jala linnasoldadid. Sekretääri järele rüütelkonna kantselei ametnikud ratsa, peas kolmenurgelised kübarad ja kõige taga pasunakoor, kes iga sekretääri wäljahüüdmise peale pasunaid puhus.

Igal aastal, kui linnamaksud kodanikkudelt wastu wõetud, oli linnasadel wiisiks pidulikult raekojust Pühawaimu kirikusse jumalateenistusele minna. Sellest käigust wõtsid osa ka linna gildede wanemad ja mustapeade seltsi saatkond. Selleks silmapilguks olid raesoldadid raekoja ette peamehe juhatusel auwahtideks seatud ühes lipukandjaga ja trummilööjaga. Raesoldatitel oli tumesinine ülikond punase kraega, kollaste nööpidega, punaste kantidega, peas kiiwrud nööriustustega; walge laia wöörihma küljes kõlkus mõök ja padrunitask.

Peale ülemalnimetatud rahwakogumiste oli politsei wäljasolek ka kõikide tulekahjude ajal tarwilik. Niisama nõudis iga-päewane joodikute arw ärakoristamist, kuna lahtiolewad kõrtsid ja õllepoed neid alati teatud % andsid. Joodikud koguti praeguse raekoja alla Wana turu kaela pool asuwasse keldrisse, kus nad peale kaineks saamist kodu lasti. Suuremad süüalused wiidi Wene tänawal asuwasse eeluurimise wangimajja. Kohtuotsuste täitmine ja mitmesuguste käskude laiali-jagamine oli juba sellel ajal üheks välispolitsei peaulesandeks.

Katariina II surm tõi kaasa suuri muudatusi. Walitsejate wahetus andis paraja juhtumise wastumeelse reformi muutmiseks. Kui keiser Paul I 1796 aastal troonile astus, kõrwaldas tema Läänemere-maadel asewalitseja aegsed asutused ja pani maksma endised korraldused. Küll jäeti kindralkubernerid amet alles, kuid tema hooleks jäi tähtsamate asiade otsustamine, kuna kubernerid koha peal walitsemist teostasid. Kohtu ja politsei korraldused mindi tagasi endise wiisi juure; raekohus seati Wene senati alla, kuna palati waheaste makswusetuks tunnistati ja kubermangu magistraat hoopis kaotati. See tõstis raekohtu iseseiswust rohkesti ja Paul I muudatust kiideti üldiselt. Raekohtu juures asuw politseikohus töötas edasi, kuna wanaslinnas ja Toompeal wogtid tegutsesid. Wanalinn ja Toompea ja-

gunesid jällegi kaheks, kuid sellel ei olnud enam tegelikku tähtsust: linna politseiamet politseimeistriga eesotsas kestis wahetpidamata edasi ja pidigi kestma, kuna asewalitseja aja tulekuga sisseseatud kuberner ilma linna politseita walitseda ei wõinud. Nii on teada, et esimene Tallinna politseimeister Meyer kauemat aega ametis olnud. Alles jäid ka jaoskonnad, kuna 1800 a. instruksioofi järele kolm politsei ikommissari sisse seati, üks südalinna, kaks alewitese*). Kommissarid allusid kohtu vogtile, wiimased oma korda jälle raekohtule.

Kuid esialgne politsei karistuse wõim kohtupidamise kujul näib küll politseimeistri käest ära läinud olewat. Sest wäiksemate asjade harutamiseks näeme magistraadi poolt uue linnakohtu (Stadtgericht) asutamist, kuhu üks raekohtu liige, — alamvogt ja seks määratud politsei inspektor nimetati. Asjad harutati ruttu ning nende peale enam appelatsioon ei olnud, otsuste täitmine jäeti vogti hooleks. Vogtil oli peale selle luba kiireis asjus südalasi koha peal ihunuhtlusega karistada. Vogti peale wõis magistraati ja siis kubernerile kaebada.

1880 a. ümber kuuleme ka Tallinna turu ülewaatajast (Marktvogt), kes süüdlasi politseisse toimetas juurdluse algamiseks.

Karistuse määramine sündis kommerts-bürgermeistri läbi, kuna süüdlaselt ärawõetud kaup oksjoni teel linna waestemaja kasuks müüdi.

Raekohtu ja politseiameti wahelise seisukorra selgituseks maksid määrused, mille järele raekohus kõik kauplemise lubad wälja andis, kuna politsei neid omalt poolt kontrollleeris. Sarnane kord maksis ka uute ehituste algamistel. Eeluurimised saadeti raekohtule, kes neid harutas ehk alamatele kohtutele edasi andis. Wäga terawasti waadati passita isikute ja teiste jooksikute ja hulguste järele, kuna iseäranis maalt paljud pärisorjuse raskuste eest linna põgenesid, linnal aga nende wäljandmisel sekeldusi ette tuli.

Aeg ajalt hakkas linna elanikkude arw kaswama ning linna maju peatänawate: Narwa, Tartu, Pärnu ja Baltiski manteele äärde juure siginema. See sündis wäga pikkamisi, kuid ometi kaswas Tallinn, aga sündis politsei tegewust südalinnast alewitese laiendama, kuna elu ja liikumine ei piirdunud enam linnade kõrgete müüridega. Küll peeti weel linna wärawa juures sõjawäelist wahti, kes kõik sissesõitnud koormad läbi otsis ja isikuid kontrollleeris, kuid ka wäljaspool wärawaid linna territooriumil tuli linna politseil tegutseda. (Järgneb.)

Politseiniku kohtupäew prowintsilinnas.

Kõle sügishommik. Külmast põhjatulest aetud tinahall pilwekangas katab taevast ja tihe uduwihm sunnib tänawalikäijaid rutemini liikuma. Läbi tänawa porilompide tõttab kiiresti, ülestõstetud kraega, kulunud palitus politseiametnik kohtumaja poole, et kutsel tähendatud ajaks — kella 9 — rahukohtuniku kohtusaali jõuda tunnistajana, awalikukstehtud süüteo asjas. Öö läbi on ta külma wihma käes oma ametkohuste täitmisel olnud, kust otsekohe kohtusse ruttab lootes, et asi kutses tähendatud ajal ette tuleb ja temal wõimalus awaneb juba kella 10-ks kodusse jõuda, omi märgi riideid ümber wahetada, einet wõtta ja uuesti pooleli jäänud ametkohuste täitmisele asuda. Kohtusaa'is istudes möödub tund — teine, kuid kohtunikku ei ole! Ka publikum

awaldab närwilikkust ja kuulduwad mitmesugused ütelled kohtuniku hiljaksjäämise kui ka üldise korra kohta; isegi adwokaadid liiguwad mures näol kohtusaalis ja kantseleis, kuid nad on juba ära harjunud kohtuniku hiljaksjäämisega.

Lõpuks ilmub kohtunik ja kell ½12 algab asjade harutamine. Politseinik liigutab pingi peal heameelega oma külmanud liikmeid, lootes, et asi milles tema tunnistajana wälja kutsutud, esimeses järjekorras ette wõetakse, kuid pettub! Enne teda liigub kohtulaua eest läbi terve rida tunnistajaid ja kaebealusi — enamasti asjad, milledes adwokaadid kaitsijatena wõi süüdistajatena esinewad, siis tuleb lõunaaeg ning lõpuks, alles kella 14—15 paiku tuleb politseiametnikku puutuwa asi ette. Sageli jääb ka asi pooleli ja tunnistaja — politseinik — lahikub kohtusaalist samuti rutates, nagu ta hommikul siia tuli, ainult

*) Bunge, „Die Quellen d. Reval. Stadtrechts.“

halwa mulje tunne on tal rinnus asjata ärawiidetud tööpäewa järele.

Sarnaselt ärawiidetud tööpäewi tuleb politseinikul kuus ette keskmiselt 5—6 päewa ja mis selle all kõige rohkem kannatab, on politseiametniku edukas ametkohuste täitmine. Iseäranis on see tuntaw kriminaal-politseis, kus ametnikke wiimse wõimaluseni wähendatud, kuna kuritegewus kohutawalt kaswamas ja igapäewased wäljasõidud maale kuritegude jälgimiseks hädatarwilikud; peale selle weel linna piirides toimitud kuriteod, teadete kogumised, walwed jne. Ametkonna koosseisust, kus 6 aktiivametnikku, on keskmiselt 2 ametnikku iga päew kohtus, üks wahikorras ja ainult kolmel ametnikul on wõimalus omi kohuseid täita. Kui aga rahukohtunikud õigel ajal ja järjekorras asjad harutusele wõtaksid, kus politseiametnikud tunnistajateks, siis wabaneksid ka wiimased ennem kohtust ja neil oleks wõimalus kella 10—11-st peale oma kohuste täitmisele asuda: wabaneb ta aga kohtust 15—16, kus ta istunud kella 9-st saadik, siis pole teinud enam wõima-

lik praeguse lühikese päewa tõttu maale sõita ega ka linnas midagi ette wõtta.

Üldiselt teeb sarnane järjekindel kohtuniku hiljaksjäämine ka kohtuskäijale-kodanikule wõõrastawa mulje, sest kodanik tunneb ju kohut kui eeskujuga ja õiguse andjat allikat.

Oleks soowida, et wastawad wõimud selle ärahoidmiseks tarwilisi korraldusi teeks ning politseiametniku kohtupäewa lühendaks sellega, et asjad, milledes politseiametnikud tunnistajateks, saaks hommikul esimestena harutusele wõetud ehk äärmisel juhtumisel — asiade järjekorra nimestik wälja pandud rahukohtunikku juures samuti, nagu see rahukogudes tarwitusel.

K. P.

Toimetuse märkus. Kahjuks ei kordu sarnased juhtumised mitte ainult üksikutes linnades, waid on enam-wähem üldiseks nähtuseks kujunenud. Tuleks küll ühest küljest wana Wene kombest — hiljaksjäämisest — loobuda ja teiselt poolt Wene korra juure tagasi pöörata — nimestikkude wäljapanemise mõttes.

Wale alibi.

Dr. jur. H. Schneickert, Berliinis.

Üks tähtsamatest kuriteo toimumise tunnusmärkidest on kuritegija kohalwiibimise awalikukstegemine kuriteo toimumise ajal. Samuti on tähtis ka seisukoha kaitsmine, et kahtlusalune isik ei wiibinud kuriteo toimumise ajal kuriteo paigal, waid kusagil mujal ja sel põhjusel ei tule tema kuritegijana üldse kõne alla, selle tõttu ka „alibitõenduse“ (ladina keeles „alibi“) nimetus. Paljudel juhtumistel õnnestub alibitõendus ja juhib tähtsasti kahtlusaluste hulka arwatud isikute eraldamisele. Paljudel teistel juhtumistel ebaõnnestunud alibitõendus juhib teed teele kahtlustustele.

Meie tahame siin wale, s. t. wäljamõeldud ning ettewalmistatud alibitõendust lähemalt käsitada. Mõnesugustel kuritegudel, nagu tapmise, tulisüütamise, rööwimise jne. juures tuleb täpselt iga tundi, isegi iga minutit arwestada, nii et wastawalt sellele ka alibitõendus küllalt piinlikult saab ette valmistatud ehk jälle peale wangistamise kõigi üksikasjade järele saab konstrueeritud, mis juba alguses paistab wäga kahtlasena olema, sest keegi ei saa erapooletul wiisil tunnistada, kus tema teatud päewal ja teatud tunnil wiibinud, olgu siis, kui wälised kergesti kontroleeritawad peatuskohad on kohalwiibimise tunniaja kindlakstegemiseks käepärast, nagu reis, sünnipäew, teised

perekondlised sündmused ehk päewa ja tunni peal ettetulewad juhtumised, nagu kohtu tähtajad (sarnaseid peatuspunkte tuntakse psühholoogias kui „huwitawaid elamusi“). Aga ka seal on eksitusi ja pettusi karta. Et sarnast alibitõendust kindlustada, omab kuritegija teatud taktika, kusjuures tema kirjalikke märkusi teeb oma taskuraamatusse ehk jälle wõltsib algallikaid, et wõiks oma „kusagil mujal“ wiibimise kriitilisel silmapilgul kindlaks teha, ehk tema soetab tunnistajaid, kes tema poolt luuletatud alibitõendusi tarbekorral kinnitawad, näiteks otsekohe kokkurääkimise teel, milline tunnistamine sarnaneb küll walewandelega, ehk poetab end kohe peale kuriteo kordasaatmise kriitilisel silmapilgul süütu ilmega tunnistajate hulka, kes sugugi ei kuulu kahtluse alla, näit. simuleerib wõõrastemaja külalisena, kaardimängijana, ostjana mõnes kaupluses ehk wiibib oma sugulaste ja naabrite seltsis, kusjuures tema spekulleerib hiljem ülekuulatud tunnistajate mittetäpsuse ehk wastukäiwate tunnistustega aja üle. Tuleb ka tihti ette, kus kuriteo kordasaatja erakorraliselt ruttu on teatud kauge tee ära käinud ja sellega oma kunstlist alibitõendust osalt kinnitanud.

Kõige kergemini kalduwad alibitunnistajaiks

arusaadawalt sugulased, naissoost poolehoidjad (pruudid) ja teised seltsilised. Kohtunik satub sageli piinlikku seisukorda, kui temal sarnaste tunnistajate poolt ettetoodud alibitõendustega tege- mist, sest ta ei tunne tunnistajatena ülesastunud isikute elukutset, nende minewikku ega nend kalduwusi kuritegewusele ja peab ainult alistuma kõigewõimsa wande saja-aastasele traditsiooni- le. Esiti on ta tähepanelik kui ükssteisele wastu- käiwad tunnistused üles kerkiwad, siis asub ta õigele asja alusele. Aga kahjuks ka mitte alati. Üheks sarnaseks mõjuwa tähtsusega wastuwaid- lematuks tõendusmargiks on näit. kuriteo kohal- leitud näpujalg. Kui kõik asjaolud selle peale ju- hiwad, et see näpujalg on wärske, s. o. teo kor- dasaatmise ajal pidi tekkima, siis ei peaks kohtu- nikul mingisugust kahtlust olema kumbale eesõi- gust anda, kas tunnistajate wõi daktiloskoopili- sele tõendusele.

Kui Berliini wannutatud meeste kohus erakor- raliselt kahe sarnase tõenduse walikul, siiski tun- nistajate tõendusele kaaluwama tähtsuse andis ja mõistis kaebaluse õigeks, oli juba käskotsus walmis ja pidi kõrgemas instantsis ümber muude- tama kaebaluse süüdimõistmisega, kes ülekuula- misel weel uute ülestunnistustega esines ja tema- le määratud karistuse rahulikult wastu wõttis. Tema mõlemate alibitunnistajate (pruudi ja sõbra) wastu alustati süüdistust walewande andmises, sest nende wannutatud wafe sai teiste ülekuula- tud tunnistajate poolt awalikuks tehtud.

Wõib tähele panna, et mõned kohtunikud uue- ma aja objektiivsete asjaolude selgitamiswahen- dite puudulikul tundmisel tihti tunnistajate tõen- dusi kõrgemalt hindawad. Tarkus, ettewaatus ja kogemused wõiwad kõige paremini wale alibi- tõenduse eest kaitsta.

Ametlik osa.

Polltsei peawalitsuse ülema käsukiri 29. oktoobrist s. a. nr. 49:

Siseministri resolutsiooniga 24. okt. s. a. on Walga maakonna politsei ülem H. Sims teenistusest wabastatud, arwates 1. nowembrist s. a.

Hariu maakonna politsei raiooni ülemale J. Balla s'ile on energilise tegewuse eest waraste jälgimisel autasu summadest ikakstuhat (2000) marka määratud.

Awaldatud teadmiseks, et Pärnu maa- konna politsei 2. jaoskonna ülema koht waba on ja et eelnimetatud koha peale ka politsei teenistuses olewad ametnikud, kes siseministri poolt kinnitatud eeltingimistele wastawad, wõiwad kandideerida selleko- hase palwega kuni 10. nowembrini s. a., Pärnu maak. politsei ülemale esinedes.

Lääne maakonna politsei ülema käsukir- iaga 28. oktoobrist s. a. nr. 72 ja 29. okt. nr. 73

wabastatakse ametist omal palwel polit- sei Märjamaa jaoskonna asjaajaja k. t. Woldemar M a r j a p u u, arwates 1. now. s. a. ja määratakse ametisse omal palwel politsei Märjamaa jaoskonna asja- ajaja kohuste täitjaks postiljon Nikolai Jakobi p. T o r n e o, arwates 1. nowemb- rist s. a.

Piiriwalwe walitsuse ülema käsukiri 29. oktoobrist s. a. nr. 78:

Awaldatud siseministri poolt 25. oktoob- ril 1924 a. kinnitatud „määrused üksikute

majandusliste toimingute kohta Piiriwal- we Walitsuses“ teadmiseks ja täitmiseks:

1. W a r a n d u s e a r w e s t a m i s e a l a l.

a) Igasugune warandus ja inventaar, mille arwestamiseks erilist raamatut pole ette nähtud, arwestatakse üldises wara- raamatus, missugune peetakse kaitsewäes ettenähtud wararaamatu wormi järele. Wararaamatus arwestatakse warandus liikide järele, nagu riided, mööblid, weo- abinõud, hobuseriistad jne.

Sissetulekud ja wäljaminekud arwesta- takse wararaamatus tõendawate doku- mentide põhjal.

Arwetest, mis waranduse sissetulekut tõendawad ja missugused rahaaruanne- tesse paigutatud, jäetakse wararaamatu juure ärakirjad.

Raamat wõetakse kokku kaks korda aastas, iga poole aasta järele. Kokkuwõt- ted ja sissekanded tõendab oma allkir- jaga raamatu lõpul majandusosakonna ülem. Wararaamatu kestwus on üks aas- ta, mille järele raamat ühes tõendawate dokumentidega riigikontrolli sõjawäe osa- konda saadetakse.

b) Walwuritele natuuras wäljaantud riidewarustus arwestatakse walwuritele wäljaantud warustuse raamatus.

Walwuritele wäljaantud riidewarustus kirjutatakse kohe peale wäljaandmist wa- raraamatust wäljaminekuks ja wõetakse

iga üksiku walwuri arwele walwuritele wälja antud warustuse raamatus.

Walwurilt teenistusest wabastamise puhul kaasawiidud warustuse kandmata jäänud aja eest sissenõutud raha üle tehakse märkus samasse raamatusse.

c) Raamatu kestvus on 5 aastat, mille järele raamat riigikontrolli sõjawäe osakonda saadetakse.

d) Wara- ja walwuritele wälja antud raamatud rewideeritakse Piiriwalwe Walitsuse ülema poolt määratud komisjoni läbi vähemalt kaks korda aastas, iga poole aasta järele.

2. Waranduse mahakustutamine.

Waranduse mahakustutamine, mille iga üksiku asja hind üle tuhande marga ei tõuse, kuulub Piiriwalwe Walitsuse ülema wõimupiirkonda, ilma sellekohase komisjoni akti kokkuseadmata.

Mahakustutamiseks paneb waranduse ette wastawa raiooni ülem — majandusosakonna ülemale. Seal juures tuleb waranduse kõlbmatuks muutmise põhjus täpselt tähendada.

3. Liikuwa wara parandamine.

Liikuwa waranduse, nagu toolide, lauadade, kappide jne., parandamine sünnib wastawa raiooni ülema korraldusel. Paranduse tarwilikkuse kindlaksmääramine ja wastuwõtmine sünnib asjaomase raiooni poolt — ilma selleks otstarbeks komisjoni määramiseta. Kui arwe ei sisalda tehtud tööde kirjeldust, siis lisatakse töö kirjeldus arwele juure.

4. Liikumise abinõude remonteerimise alal.

Remonti tarwitawad liikumise abinõud, nagu wankrid, reed, saanid, paadid ja jalgrattad, mis kõlbmatuks muutunud teenistuse kohuste täitmise juures ja kui remondi hind ei tõuse üle 20% remonteeritawa liikumise abinõu alghinnast, remonteeritakse wastawa raiooni ülema korraldusel. Remondi tarwilikkuse kindlaksmääramine ja tehtud remondi wastuwõtmine sünnib asjaomase raiooni ülema poolt ilma sellekohase komisjoni määramiseta.

Remondiks, mille hind tõuseb üle 20% remonteeritawa abinõu alghinnast, küsib asjaomane raiooni ülem nõusolekut majanduse osakonna ülemalt. Nõusoleku küsimusele tuleb ligilisada täpne remondi kir-

jeldus ja seletus, mis põhjustel remont tarwilik. Nõusoleku saamisel wiiakse remont läbi nagu eelminegi. Remondi arwetel tuleb ära tähendada täpne remondi kirjeldus.

5. Kordonite ruumide üürilepingute alal.

Kordonite üürilepingud, mille järele üürisumma ei tõuse üle 1000 marga kuus, on eelkontrollist wabad.

6. Kütte alal.

Kõetawate ahjude arwu kindlaksmääramine sünnib Piiriwalwe Walitsuse ülema poolt.

Piiriwalwe raioonide ülemad esitawad iga aasta hiljemalt 1-ks oktoobriks kütet tarwitawate ahjude nimekirja majandusosakonna ülemale, raiooni kordonite järele, missugune Piiriwalwe Walitsuse ülema poolt kinnitatud kujul on maksew terve kütte perioodi peale, s. o. kuni järgmise aasta 1-se maini. Samuti kinnitab Walitsuse ülem kütte perioodi kestwusel kordonite ümberpaigutuse tagajärjel ehk muil põhjustel kütte punktides ettetulewad muudatused.

Äratarwitatud kütte aruanne antakse kuude wiisi kogu piiriwalwe peale ühine ja seatakse kokku majandusosakonna poolt. Aruanne kannab majandusosakonna ülema ja asjaajaja allkirju.

Aruanne antakse ligilisasatud wormi järele (waata worm nr. 2) ja tema juure ei lisata mingisuguseid dokumente, peale Piiriwalwe Walitsuse ülema poolt kinnitatud nimekirjade — ahjude arwu kindlaksmääramise üle. Wiimased lisatakse iga aasta oktoobri kuu aruande juure.

Kütteainete sissetulekut näitab aruande kolmandal ja neljandal leheküljel asuw kuu jooksul ostetud ainete arwete nimesitik, kuna arwed ise wastawa kuu rahaaruande juure paigutatakse. Kütteainete wäljaminekut aruandes näidatakse kindlaksmääratud kõetawate ahjude arwu põhjal — wastawalt kütte normile, mis piiriwalwes ühtlane kaitsewäes makswa normiga.

7. Hobusemoona aruannete alal.

Äratarwitatud hobusemoona aruanne antakse kuude wiisi kogu piiriwalwe peale ja seatakse kokku majandusosakonna poolt. Aruanne kannab majandusosakonna ülema ja asjaajaja allkirju.

Aruanne antakse ligilisatud wormi järele ja tema juure lisatakse ainult dokumendid, mis hobuste juuretulekut ehk äraminekut põhjendavad.

Hobusemoona sissetulekut näitab aruande kolmandal ja neljandal küljel asuw ostetud ainete arwete nimestik, kuna arwed ise raha väljamineku tõenduseks wastawa kuu rahaaruandele lisatakse.

Hobusemoona väljaminekut näidatakse moonal olewate hobuste arwu järele — Piiriwalwe tootlusseadluses kindlaksmääratud normide järele.

S. Mootorwahilaewade ja mootorpaatide alal.

Mootorwahilaewadel ja mootorpaatidel äratarwitatud kütte, määrde ja puhastusmaterjalide mahakustutamise sünnib aruannete põhjal, missugused kokku seatakse teatud wormi järele.

Aruandele kirjutab alla mootorwahilaewa komander ja motorist-mehaanik; aruande kinnitab Piiriwalwe Walitsuse ujuwate abinõude inseneer-mehaanik, missugusel kujul aruanne seaduslik kuludokument on. Materjalide väljaminek aruandes peab wastama kinnitatud normidele.

Kõlbmatuks muutunud ujuwate abinõude inventaari mahakustutamine sünnib käesolewate määruste p. 2. ettenähtud korra järele.

Piiriwalwe koerte kaswatuse asutuse juhataja käsutusse Nõmmele on komandeeritud 3. nowembriks s. a. Tallinna, Narwa, Petseri, Peipsi ja Lääne jaoskondadest, igaihest üks walwur teenistuskooertega korraldatawate 3 kuuliste kursuste läbiminemiseks.

Wäljamaalt.

Nelikümmend kaks pruuti.

Wiinis arreteeriti läinud nädalal üks elukutselise petis — keegi noormees, kes arwatawasti juba mitu aastat sellest elas, et tema kogemusteta naisterahwastele abiellu astumise lubadusi andis ja sellel alusel raha ja wäärtasju wälja pettis. Kuid wiimane operatsioon ei õnnestunud ja osaw juhusteotsija wõeti kinni.

Nooremehe kuulutuse peale ajalehes sõpruse otsimise kohta abiellu astumise mõttes" wastas keegi noor naisterahwas, kes ühes suuremas kaupluses ametis käis. Noorherra wastas Eduard Mohr'i nime all ja määras esimeseks kokkusaamise kohaks südalinna. Sel puhul jutustas petis, et tema maailmasõjast leitnandina osa wõtnud, haawata saanud jne., ja et tema praegu wäikese ettewõtte omanik olla ühes oma emaga. Järgmisel kokkusaamise korral tegi noormees juba abielluastumise ettepaneku, oli sealjuures aga nii rõhutatud meeleolus, et „pruut“ tahes wõi tahtmata tema halwa tuju põhjuste järele päris. Peigmees seletas, et tema oma ettewõtte jaoks olewat süsa ostnud, et raha weel päewa jooksul peab ära makstud saama ja et wajamine wast summast neli miljoni krooni (umbes 20.000 mk.) olewat puudu. Õhtul saaks raha kätte, kui aga keegi kohe laenaks. Pruut andis paha aimamata otsekohe hea meelega selle summa. Kui noored õhtul kohtasid, ei toonud peigmees küll mitte lubatud raha, selle eest oli tema aga täitsa uues ülikonnas, mis neiu- le kohe silma paistis ja teda kallitlema pani. Et

aga asja kohta täiele selgusele jõuda, ütles neiu, et temal weel raha olla ja et tema, kui waja, oma peigmehele weelgi laenab. Järgmisel päewal tuli noormees muidugi mõista raha järele — ja wõeti otsekohe politseiametnikkude poolt kinni.

Noormees, seda tegi politsei weel sama päewa jooksul kindlaks, oli vähemalt kahe aasta jooksul sarnasel kombel raha wälja petnud ja tegutses nagu senini selgunud, 18 nime all. Olgugi, et tema esialgu kõik maha salgas, tunnistas tema lõpupele lõpuks oma süü üles. Tema korterist leiti läbiotsimisel päewaraamat, millesse korralikult kõikide „pruutide“ nimed ja tema oma warjunimed kantud, edasi: kui mitu korda tema kellegiga oli koos olnud, mitu kirja kellegile kirjutanud jne. Tehti kindlaks üks nende andmete põhjal, et ettewõtlikul abielupetisel vähemalt 42 „pruuti“ kahe aasta jooksul olnud on.

14.412 surmajuhtumist autoõnnetuste tagajärjel ühe aasta jooksul.

Sarnast katastroofilist pilti näitab Ameerika Ühisriikide statistika. Autoõnnetuste arw, mille tagajärjel surm, kaswab alata. Ametlikkude andmete järele on 1923 a. jooksul autoõnnetuste tagajärjel 14.412 isikut surma saanud, mis wälja teeb 14,9 inimest 100.000 peale.

Endiste aastate wastawad arwud on: 1919 aastal — 9,4; 1920 aastal — 10,4 ja 1921 aastal — 12,5. Kõige enam on 1923 a. sarnasel kombel inimesi hukkunud Kalifornias.

Suurem razzia Berliinis.

Nädala eest pandi Berliini kriminaal-politse poolt suurem razzia linna öömajas toime. Nimelt oli politsei teada saanud, et öömaja viimasel ajal palju kahtlast elementi kogunud ja et politsei poolt tagaotsitud isikud, kes suwe ajal kusagil lageda taewa all ööd mööda saatsid, müüid külma tulekuga öömajas peawarju käiwad otsimas.

Öömajas wiibisid razzia päewal ligi 2900 meeste- ja naisterahwast, kelledest mitte enam ega vähem kui 1329 ilma dokumentideta ehk kahtlaste dokumentidega olid. Wiimased wiidi weoautodel politseipresiidiumi. Seal selgus peale põhjalikku uurimist, et kinnipeetute hulgas 155 meest ja 9 naist politsei poolt tagaotsitawate hulka kuulusid, suurem osa warguse eest, mõned üksikud ka tapmise ja rööwimise pärast.

Itaalia üllõpilase tapmine sõprade poolt.

Chicago kuulsakssaanud poistetapmise protsessi mõju all on müüid Itaalias Naro linnakeses kahe üllõpilase poolt mõrtsukatöö toime pandud, mis wäga sarnane Chicago kuriteole.

Üllõpilased Amorecco ja Salvatore, mõlemad rikaste kaupmeeste pojad, jälgisid suure põnewusega Chicago protsessi ja otsustasid lõpuks oma sõpra Caligora't samal wiisil tappa. Nemand meelitasid oma ohwri ühe mungakloostri lähedale ja tapsid tema seal ära.

Wanemad olid esialgu arwamisel, et poeg, kes nädala päewad koju ei ilmunud, ühe tuttawa neiuga ära on sõitnud, kuid raha väljapressimise kirjad, mis neile tulema hakkasid, wiisid neid teisele arwamisele. Nende kirjade põhjal politsei poolt algatud jälgimine tegi kuriteo awalikuks.

Ministri poeg warguse eest türmi mõistetud.

Müncheni ajalehtede teadete järele on Baieri hoolekandeministri Oswaldi poeg, kes oli ühes suuremas pangas teenistuses, panga aktsiate ja wäärtpaberite warguse eest, mis tema läinud aasta detsembrikuus toime pani, üheks aastaks ja kuueks kuuks kohtu poolt krimi mõistetud. Sama ministri tütre wastu on praegu uurimine käimas mitme warguse pärast, mis tema poolt toime pandud ühes suuremas riidekaupluses.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1505. J. N. Küsimused. 1) Klassi tee on 3 sülda lai ja ilma kraawita, tee ääres on kiwiaed, mille peal okastraataed; tee äärt mööda käies wõib teekäija kergesti oma riided wastu traati katki rebida ja talwel reega sõites wõib kergesti õnnetusi juhtuda, pealegi kui okastraataed lume all; kas politsei wõib traadi kõrwaldamist nõuda ja mittetäitmise korral omanikku wastutusele wõtta.

2) Kas wõib „Riigi Teatajas“ nr. 108 — 1923 a. II peat. §§ 1 ja 2 põhjal wastuwaidlemata- ja kohtumaksude ja mõnesuguste trahwide sissenõudmise juures üleskirjutamise korral waranduse hindajatele hindamis- ja päewaraha maksta, kui hindajad seda nõuawad, samuti ka waranduse hoiuraha, kui warandus wõõra käes hoiul.

3) Keskasutus otsib üldises otsimiskir-

jas isikuid. Otsitaw ilmub kuhugi raiooni ja peatub seal kuulu järele umbes nädal aega. Kas raiooni ülem wõib sellest otse teel keskasutusele teatada, sest kui sellest jaoskonna ülema kaudu teatada, wõib isik selle aja sees teadmata kuhu minna ja kirjawahetus tema kohta jõuab jaoskonna ülema kaudu alles siis kohale, kui otsitaw on juba oma teed läinud.

Wastused. 1. Ettepanud küsimuste peale tuleb eitawalt wastata. Kahjukanataja wõib üldises tsiwiil-nõudmise korras kahjutasu nõuda. Kuid siseministri on õigus wastawat sundmäärust okastraadi kohta maksuma panna; sarnasel korral oleks politseil muidugi kõne all olewad õigused.

2) On õigus.

3) Täiesti õige kord, et raiooni ülem otsekohe peawalitsusele teatab.

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wastutaw toimetaja: E. Maddison.

Tegew toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksusetuks järgmised isikutunnistused:

Sadulsepp, Armilde Mihkli t. w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 5. 9. 22 a. nr. 315. (27647)
 Arol, Olga Otto t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 5. 5. 20 a. nr. 10894. (27648)
 Meerits, Liina Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 27. 3. 20 a. nr. 9465. (27649)
 Tinaberg, Johannes. (27650)
 Tross, Pauline, w. a. Saare wallawal. 1922 a. nr. 103. (27867)
 Brinkmann, August, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1921 a. nr. 14022. (27868)
 Ruisla, Miina, nr. 5252. (27869)
 Torbe, Leena, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 11749. (27870)
 Peterson, Richard, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1924 a. nr. 760. (27871)
 Piilberg, Ludwig, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 11783. (27872)
 Sotnik, August, nr. 205. (27873)
 Saarmann, Alice, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 3153. (27874)
 Serutaga, Johannes, w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 1920 a. nr. 9862. (27875)
 Raud, Willem, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 12100. (27876)
 Wernik, Peeter, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 1743. 1923 a. (27877)
 Tamm, Aliide, w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1921 a. nr. 14767. (27878)
 Mits, Meeta, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 8853. 1920 a. (27879)
 Kokk, Oskar, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 1046. 1923 a. (27880)
 Langebraun, Konstantin, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 7067. (27881)
 Tamm, Johannes, nr. 7948. (27883)
 Solom, Heiny, w. a. Tõrwa alewiwal. 1921 a. nr. 11. (27884)
 Freimann, Alwiine, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. nr. 643. (27885)
 Ehrmann, Ewald, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 11574. (27888)
 Rist, Willem, w. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 1919 a. nr. 2195. (27889)
 Weber, Priidik Karli p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 24. 3. 20 a. nr. 6606. (28008)
 Meos, Alma Leontiine t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 16. 10. 20 a. nr. 8144. (28009)
 Lillenthal, Marie. (28010)
 Steinbest, Aleksander Magnuse p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 29. 3. 20 a. nr. 6728. (28011)
 Tanu, Alma Gustawi t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. nr. 14796. (28012)
 Parts, Pauline, w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 6. 2. 20 a. nr. 4846. (28013)
 Lock, Karl Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1381. (28014)
 Sülluste, Marie Mihkli t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 15. 12. 20 a. nr. 5827. (28015)
 Ahnefer, Aleksander Hansu p., w. a. Rapla wallawal. 21. 9. 20 a. nr. 2462. (28016)
 Piibe, Juuli Joosepi t., w. a. Narwa l. pol. ülemalt 21. 8. 23 a. nr. 2197/82509. (28017)
 Hasenberg, Emilie Hindreku t. (29759)
 Tenn, August Miina p., w. a. Uue-Antsla wallawal. 28. 11. 19 a. nr. 59. (29760)
 Saunamees, Salme Jaagu t., w. a. Sangaste wallawal. 18. 12. 19 a. nr. 282. (29761)
 Tamwed, Emilie Augusti t., w. a. Lähtru wallawal. 1919 a. (29763)

Rätsep, Arnold Juhari p., w. a. Tall. 1. pol. 1. jsk. 1920 a. (29764)
 Laur, Leena Karli t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. nr. 165. (29765)
 Jaanson, Linda Jakobi t., w. a. Tall. 1. pol. sadama jsk. 1919 a. nr. 9. (29757)
 Petson, Marie Gustawi t., nr. 11957. (29768)
 Stern, Ernst Augusti p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1923 a. (9769)
 Ting, Johannes Kirilli p., w. a. Abroka wallawal. 19. 4. 22 a. nr. 27/7998. (29770)
 Jürgens, Aleksander Mihkli p., w. a. Orajõe wallawal. 11. 1. 24 a. nr. 6. (29771)
 Talts, Marie Peetri t., w. a. Pati wallawal. 28. 9. 22 a. nr. 957. (29772)
 Wilosaar, Hendrik Mardi p., w. a. Uue-Kariste wallawal. 15. 12. 21 a. nr. 551. (29774)
 Uibo, Tiina, w. a. Karksi wallawal. 7. 12. 19 a. nr. 7. (29775)
 Tambur, Karl Mihkli p. (29778)
 Weidentamm, Karl Gustawi p. (29779)
 Kütt, Marie Mardi t., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. nr. 7771. (29780)
 Kettmann, Arnold Andrese p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1. 11. 22 a. (29783)
 Urb, Gustaw Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1922 a. (29784)
 Murr, Eduard Gustawi p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. 1924 a. (29786)
 Lurich, Elwiine Rosalie Hansu t., w. a. Welise wallawal. (29787)
 Kuuskmann, Aleksander Andrese p., w. a. Tall. 1. pol. 4. jsk. (29782)
 Bertelson, Lisette Alberti t., w. a. Naissaare wallawal. 3. 3. 20 a. nr. 102. (29807)
 Paarmann, Leena Kristiani t., w. a. Kurna wallawal. 31. 12. 19 a. nr. 345. (29809)
 Saart, Johannes Tooma p., w. a. raudteede pol. ülemalt 1919 a. nr. 5131. (29810)
 Warter, Richard Karli p., w. a. Harku wallawal. 26. 2. 20 a. nr. 729. (29811)
 Teigar, Jakob Hermi p., w. a. Wiimsi wallawal. 28. 1. 20 a. nr. 167. (29812)
 Teffel, Anna Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 2. 7. 21 a. nr. 14238. (27604)
 Sibul, Georg Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 18. 12. 19 a. nr. 4674. (27605)
 Kristjuhan, Oskar Jüri p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 5. 6. 20 a. nr. 11348. (27606)
 Kusnetsowa, Ekaterina. (27607)
 Kamar, Paul Johani p., w. a. Suure-Jaani alewiwal. 13. 6. 23 a. nr. 67. (27608)
 Öun, Leopold Peetri p., w. a. Lümmada wallawal. 6. 4. 23 a. nr. 37. (27609)
 Wasar, Johannes Gustawi p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 6. 3. 24 a. nr. 3963. (27610)
 Mürkel, Johannes Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 6. 5. 22 a. nr. 15852. (27611)
 Niinemann, Heinrich Aleksander Jaani p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 19. 6. 21 a. nr. 4271. (27612)
 Lewo, Anna Jakobi t., w. a. Tall. 1. pol. 6. jsk. 7. 1. 21 a. nr. 8642. (27613)
 Wolberg, Eugenie Jaani t., w. a. Tall. 1. pol. ülemalt 5. 2. 19 a. nr. 4054. (27614)
 Lemet, Werner Rudolfi p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 26. 9. 22 a. nr. 417. (27615)
 Eismann, Johannes Hindreku p., w. a. Tall. 1. pol. 3. jsk. 1. 12. 19 a. nr. 372. (27616)
 Brouwerck, Boris Heinrichi p., w. a. Wõnnu wallawal. 23. 4. 23 a. nr. 16/10835. (27617)
 Rähm, Johannes. (27618)

- Lepimann, Pauline Gustawi t. w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 18. 11. 20 a. nr. 12790. (27619)
 Parsmen, Wladimir Aleksandri p. w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 7. 2. 23 a. nr. 465. (27620)
 Haak, August. (27621)
 Schuls, Edith Gustawi t. w. a. Tall. I. pol. 6. jsk. 9. 1. 20 a. nr. 5353. (27622)
 Kolbasowa, Sinaida, w. a. Peipsiäärese wallawal. 16. 2. 20 a. nr. 604. (27623)
 Rikson, Ida Luise Mihkli t. w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 27. 11. 23 a. nr. 3143. (27624)
 Uring, Mary Aleksandra Jaani t. w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 11. 5. 22 a. nr. 15868. (27625)
 Nolmann, Anna Hansu t. w. a. Tall. I. pol. 3. jsk. 8. 12. 20 a. nr. 12973. (27626)
 Anton, Alma Jaani t. w. a. Riidaia wallawal. 1921 a. nr. 234. (27627)
 Sardes, Albert Martin Karli p. w. a. Tall. I. pol. 2. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 875. (27628)
 Adorf, Emilie Priidiku t. w. a. Püssi wallawal. 10. 3. 20 a. nr. 688.
 Pilsner, Johan Hendriku p., w. a. Kilingi wallawal.
 Plomberg, Anna Jüri t., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 16755.
 Baschkirtsew, Iwan Mihaili p., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 22. 8. 21 a. nr. 29446.
 Lebedew, Aliide Johannese t., w. a. Narwa I. pol. ülemalt 11. 2. 22 a. nr. 30725.
 Sepp, Andrei Stepani p., w. a. Irboska wallawal. 1922 a. nr. 10112.
 Klenowa, Malanja, w. a. Irboska wallawal. 20. 1. 21 a. nr. 8239.
 Semisotow, Iwan Mihaili p., w. a. Senno wallawal 1923 a. nr. 1001.
 Tammislecht, Jaan Mihkli p., w. a. Kahkwa wallawal. 22. 3. 21 a. nr. 4.
 Orlow, Andrei Jegori p., w. a. Irboska wallawal. 27. 3. 20 a. nr. 3559.
 Rulew, Feodor Iwani p., w. a. Irboska wallawal. 19. 2. 20 a. nr. 2283.
 Lewin, Feodor Wassili p., w. a. Irboska wallawal. 10. 8. 20 a. nr. 6868.
 Klopits, Oskar Mardi p., w. a. Nõmküla wallawal. 15. 3. 23. a. nr. 58. (21144)
 Heidepark, August Jaani p., w. a. Rapla wallawal. 17. 10. 20 a. nr. 63. (22077)
 Karu, August Johani p., w. a. Haljala wallawal. 11. 12. 19 a. nr. 355. (22846)
 Karu, Aliine Hansu t., w. a. Haljala wallawal. 15. 12. 19 a. nr. 489. (22846)
 Ottokar, Marta Jaani t. (24607)
 Kagowere, Johannes Otto p. (24608)
 Bergmann, Johannes Jüri p. (24609)
 Paal, Rudolf Mardi p. (24610)
 Eberhard, Jakob Karli p., w. a. Tam-miste wallawal. 10. 9. 24 a. nr. 35. (24612)
 Grünbaum, Theodor Mardi p., w. a. Adawere wallawal. 17. 12. 19 a. nr. 208. (24613)
 Gentalien, Johan Peetri p., w. a. Wana-Kariste wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 186. (24614)
 Intsar, Hendrik Peetri p., w. a. Wana-Kariste wallawal. 24. 8. 20 a. nr. 615. (24615)
 Leppik, August Anna p., w. a. Pajusi wallawal. 28. 12. 19 a. nr. 467. (24616)
 Arro, Nikolai Antoni p., w. a. Pajusi wallawal. 18. 5. 23 a. nr. 33. (24617)
 Sepp, August Hansu p., w. a. Tall. I. pol. 1. jsk. 12. 7. 20 a. nr. 10107-a. (24618)
 Poel, Anastasia, w. a. Uuemõisa wallawal. 17. 9. 21 a. nr. 741. (25293)
 Eila, Aliine, w. a. Uuemõisa wallawal. 26. 2. 21 a. nr. 625. (25296)
 Sarapuu, Salme Peetri t., w. a. Tartu maak. pol. ülemalt 24. 1. 20 a. nr. 1924. (25443)
 Hänilane, Jakob Johani p., w. a. Kui-gatsi wallawal. 21. 5. 24 a. nr. 89. (25444)
 Turi, Anna Johani t., w. a. Holdre wallawal. 26. 5. 22 a. nr. 49. (25445)
 Sotnik, Hans Hansu p., w. a. Wigala wallawal. 26. 1. 20 a. nr. 1314. (25968)
 Kikkas, Jüri Mihkli p., w. a. Sõmmer-palu wallawal. 24. 12. 19 a. nr. 421. (26050)
 Kütt, Mari Hansu t., w. a. Wana-Suis-lepa wallawal. 15. 4. 22 a. nr. 19. (26229)
 Kilusk, Johannes Hansu p., w. a. Öisu wallawal. (26230)
 Liimann (Siimann), Priidik Jüri p., w. a. Massu wallawal. 30. 12. 19 a. nr. 484. (26580)
 Wäli, Hugo Oskari p., w. a. raudteede pol. ülemalt 1921 a. nr. 5595. (29788)

*Paberi-, kirjutus- ja
 joonistusmaterjaalid
 Kantselei tarbeained
 suures walikus*

Philipp Schaefer
Tallinn

Harju tänav nr. 21. Kõnetr. 12-12.

**BÜROOMASINATE
 PARANDUSTÖÖKODA.**

Politsei peavalitsus teatab, et 1. novembril s. a. wabaneb

Raudtee politsei II. jaoskonna ülema abi koht

ja isikud, kes soowiwad sellele kohale kandideerida ja allpool tähendatud tingimistele wastawad, wõiwad sellekohase kirjaliku soowiawaldusega esineda Raudtee politsei ülemale kuni 15. nowembrini s. a.

Tingimised: vähemalt kõrgema rahwakooli ehk keskkooli 5 klassi haridus ja 3-aastane praktika politsei, kohtu ehk administratiiv teenistuse alal wõi kaitsewäe teenistuses omandatud vähemalt leitnandi aukraad.

Soowiawaldusele tuleb juure lisada: 1) elulookirjeldus, 2) tunnistus hariduse üle, 3) politsei tunnistus selle üle, et kohtu ega eeluurimise all ei seisa, 4) arsti tunnistus terwislise seisukorra üle ja 5) tunnistused endistelt teenistuskohadelt.

Restoraan

„Draamakelder“

Jaani tän. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

Eeskujulik köök!
Odawad hinnad!

Kodumaa ja wäljamaa liköörid,
weinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures wäljawalikus
kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Söögid à la carte igal ajal.

Muusika kella 3-5 ja 8-12

Restoraani pidaja.

J. Puchk & Pojad

Tallinna peakontor:

Rannawärava püestee nr. 21.
Weski kontor: Saani tän. nr. 2.
Telef.: 15-84, 24-33, 303, 24-43.
Telegr.: Puchk—Tallinnas.

Tartu kontor:

Suurturg nr. 12.
Telefon 6-63.
Telegrammid:
Puchkid—Tartus.

Narwa kontor:

Tallinna m. nr. 5.
Telegrammid:
Puchkid—Narwas.

Pärnu kontor:

Nikolai tän. nr. 6.
Telefon 46.
Telegrammid:
Puchkid—Pärnus.

Müüwad kaupmeestele ja ühisustele ladust:

Suhkrut peenikest ja tükis,

Ameerika püüljahu

tuntud sortides,

Manna, rukkijahu,

Rukist, kaeru.

Heeringaid, Schotti ja Yarmouth,

Soola igat seltsi,

Riisi,

Kohwi,

j. n. e.